

NIEUWSBRIEF STICHTING 'DE GRIJPVOGEL'

Correspondentieadressen: Bovenweg 67, 8421DC Oldeberkoop en info@stichtingdegrijpvogel.nl
Kamer van Koophandel 54603854 Bankrekeningnummer NL71 TRIO 0254 6683 80

Nummer 56/juli 2017

De tijd waarin wij leven vraagt steeds meer om het nemen van vrije (sociale) initiatieven van mensen, individueel en gezamenlijk. De Stichting de Grijpvogel is in deze geest opgericht; zij neemt zelf initiatieven en bevordert en ondersteunt het nemen van initiatieven door anderen. De overwegend kleinschalige initiatieven kunnen economisch van karakter zijn, dan wel sociaal-politiek of cultureel in brede zin (kunst, literatuur, filosofie, educatie e.d.). Nieuwsbrieven van de Stichting de Grijpvogel beogen geïnteresseerden te informeren over wetenswaardigheden in dit verband. Reacties worden beslist op prijs gesteld en er bestaat geen enkel bezwaar tegen het doorsturen van de nieuwsbrieven aan andere (potentieel) geïnteresseerden. Deze nieuwsbrieven worden gepubliceerd op de website van de Stichting de Grijpvogel www.stichtingdegrijpvogel.nl en op de website van de werkgroep 'Bekiek et mar': <http://www.bekieketmar.nl/category/eigenhied/nieuwsbrief-grijpvogel/> 'Door & voor inwoners en genietters van de Stellingwerven'. De nieuwsbrieven zijn gratis te ontvangen. Donaties ter ondersteuning van het werk van de stichting zijn altijd welkom.

1. KORTE SAMENVATTING VAN DEZE NIEUWSBRIEF

- Enkele korte berichten
  - Mooie expositie Beeldend Oldeberkoop in Wolvega;
  - Succesvolle fondsenwerving voor het boek 'De raadselachtige gemeentewapens van de Stellingwerven'
- Kijkje in de geschiedenis van 500 jaar Ooststellingwerf 1517 – 2017
- Inhoudsopgave boek over de gemeentewapens
- Publieke kunstwerk 'De Ram' van Wladimir de Vries (1958)

2. ENKELE BERICHTEN

- **Mooie expositie Beeldend Oldeberkoop in Wolvega**

Van 26 juni t/m 5 aug. 2017 exposeert een zevental leden van de groep Beeldend Oldeberkoop in de Kijkzaal van de bibliotheek in Wolvega, te weten:

Beeldend kunstenaars	Technieken
Mirjam Gregory	Olieverf, aquarel, acryl
Sonja Haak	Encausting art/bijenwas
Anneke van den Handel	Sieraden en keramiek
Beppie Mulder	Aquarel, acryl, wol en pastelkrijt
Betty Mijlof	Aquarel, Oost-Indische Inkt, Ecoline
Marcella van der Sluis	Aquarel, acryl, tamponneren, collage
Els Vroegh	Ei tempera – bladgoud

De diversiteit in technieken die zij voor de expositie van ca. 30 werken hebben gekozen, is groot. De thema's zijn ook heel divers. Het geheel laat een mooie overzicht zien van hun bekwaamheden als 'kunstliefhebbers'.

De gehele groep deelnemers aan beeldend Oldeberkoop is een stuk groter dan dit zevental. De mannen zijn wat in de minderheid. Op het ogenblik zijn er 12 vrouwelijke en 5 mannelijke deelnemers.

De groep Beeldend Oldeberkoop is in 2009 opgericht door Eva Kooimans en Marcella van der Sluis. De groep komt ca. 4 keer per jaar bij elkaar. Aan die samenkomsten wordt verschillende invulling gegeven, zoals bijvoorbeeld:

Vervolgblad nieuwsbrief Stichting 'De Grijpvogel'

- ieder neemt een eigen kunstwerk mee en vertelt erover; men kan dan ook op elkaars werk reageren; daar kan dan ieder zijn voordeel mee doen;
- er kan iemand van buiten of worden uitgenodigd om iets over een thema te vertellen; dat kan ook iemand uit de eigen groep zijn; dit laatste gebeurt wat vaker;
- ook organiseert de groep uitstapjes naar een expositie of galerie; sommige deelnemers vormen werkgroepjes en schilderen, etsen/drukken of beeldhouwen regelmatig samen;
- verder kan er gezamenlijk worden deelgenomen aan workshops.

Voor meer informatie kan men terecht bij

Mary Thijssen 0516 – 452144 mdw.thijssen@gmail.com
Betty Mijlof 0516 – 451921 mijbes7@gmail.com

- **Succesvolle fondsenwerving voor de uitgave van het boek 'De raadselachtige gemeentewapens van de Stellingwerfen'**

De fondsenwerving voor de uitgave van het boek heeft tot en met half juli voldoende opgeleverd om het boek te kunnen laten drukken. Diverse fondsen en een sponsor hebben hieraan bijgedragen:

- De Kattendijke/Drucker Stichting
- Stichting het Ritske Boelema Gasthuis
- De Herbert Duintjer Stichting
- De Ottema Kingma Stichting
- Het RABO Coöperatiefonds
- Het bedrijf Kunstwachtte Delft

Op vrijdagavond 8 september 2017 zal het boek worden gepresenteerd aan het einde van de lezingenavond in Hotel Lunia in het kader van de viering van 500 jaar Ooststellingwerf. Sprekers zullen dan zijn historicus Cor Trompetter en heraldicus Jelle Terluin van de Fryske Rie foar Heraldyk. De bijeenkomst begint om 20.00 uur. Het boek kan worden besteld, zowel bij Stichting Stellingwerfer Schrieversronte als bij Stichting de Grijpvogel. Kosten slechts € 12,50.

E-mailadressen: info@stellingwarfs.nl en info@stichtingdegrijpvogel.nl

3. PROJECT 'KIJKJE IN DE GESCHIEDENIS VAN 500 JAAR OOSTSTELLINGWERF' 1517 – 2017

Het project 'Kijkje in de geschiedenis van 500 jaar Ooststellingwerf' op 8, 9 en 10 september 2017 is een coproductie van Karst A. Berkenbosch, Kim Linse van Hotel Lunia en Frans Wuijts van Stichting de Grijpvogel, allen te Oldeberkoop. Organisatie, leiding en uitvoering zijn in handen van dit drietal. Samen willen zij bij zoveel mogelijk mensen extra belangstelling wekken voor de geschiedenis van Stellingwerfen. Deze belangstelling en dus tevens het draagvlak voor activiteiten rondom dit thema neemt de laatste jaren duidelijk toe, getuige onder meer de deelname aan cultuurhistorische wandel-, fiets- en autotochten. Het gevarieerde programma dat aansluit bij de interesse voor de Stellingwerfer historie probeert deze een extra impuls te geven, onder meer via sociale media, persberichten en verspreiding van foldermateriaal.

Het wordt op prijs gesteld als u vooraf laat weten of u op 8 september komt dan wel op 9 of 10 september wilt deelnemen.

Contactadres: Karst Berkenbosch e-mail karstab@gmail.com

PROGRAMMA

Vrijdagavond 8 september 2017

Vanaf 19.30 uur	: Ontvangst met koffie of thee;
20.00 uur	: Opening met welkomstwoord door Karst Berkenbosch;
20.10 uur	: Eerste spreker historicus Cor Trompetter: 'Zin en onzin van herdenken. Een bespiegeling bij het 500 jarig bestaan van Ooststellingwerf'
20.45 uur	: Pauze
21.00 uur	: Tweede spreker heraldicus Jelle Terluin over 'De ontwikkeling van de Stellingwerfer gemeentewapens'
21.45 uur	: Boekpresentatie 'De raadselachtige gemeentewapens van de Stellingwerfen' door de voorzitter van de Stellingwerfer Schrieversronte Klaas van Weperen; uitreiking van het eerste exemplaar door.....aan.....
22.00 uur	: Afsluiting

Zaterdag 9 september 2017

Zaterdagmorgen gaat vanaf 10.00 uur een (cultuur-)historische fietstocht van start onder begeleiding van Karst Berkenbosch langs hoogtepunten uit de geschiedenis van 500 jaar Ooststellingwerf. De tocht zal ongeveer tot 15.30 uur duren en heeft onderweg leuke stops met veel informatie en diverse 'proeverijen'.

Vervolgblad nieuwsbrief Stichting 'De Grijpvogel'

Zondag 10 september 2017

Zondagmorgen vertrekken de deelnemers aan de 'Autospeurtocht' op eigen houtje vanaf 10.00 uur met een routebeschrijving en informatie over 500 jaar Stellingwerven. Op diverse plekken moet men de auto verlaten om vragen te beantwoorden, jaartallen te zoeken, informatieborden te lezen etc. Op sommige locaties onderweg wordt gezorgd voor passend entertainment. De route zal ongeveer 110 km beslaan. Om 18.00 uur moet de laatste deelnemer binnen zijn.

Een coproductie van Hotel Lunia, Karst A. Berkenbosch en Stichting de Grijpvogel

4. INHOUDSOPGAVE BOEK 'DE RAADSELACHTIGE GEMEENTEWAPENS VAN DE STELLINGWERVEN'

Voorwoord – Inleiding

Hoofdstuk 1: *Het huidige gemeentewapen van Ooststellingwerf*

1. Gedicht 'Oons waopen' van H.J. Bergveld
2. Oud-burgemeester Bontekoe 'vader' van het huidige gemeentewapen
3. Hoge Raad van Adel en Fryske Rie foar Heraldyk
4. Keramisten Anno Smith en Kees Hoogendam

Hoofdstuk 2: *Gemeentewapens van Oost- en Weststellingwerf vergeleken*

Hoofdstuk 3: *Speurtocht naar oorsprong en betekenis van de griffioen*

1. Inleiding
2. Hybridische symbooldieren
3. Sagen, volksverhalen en andere vertellingen
4. Een voorbeeld in vroege literatuur: Roemer Pieterszoon Visscher
5. Middeleeuwen
6. Twijfel of zekerheid
7. Vroegere cultuurperioden
8. De griffioen en de Cherubijnen
9. Enkele voorlopige(!) conclusies

Hoofdstuk 4: *De gemeentewapens van de Stellingwerven preciezer bekeken*

1. De kronen met parels en edelstenen
2. De rode bal met ster
3. De afbeeldingen van de rode bal ('penning') vóór 1962
4. De oudste afbeeldingen
5. Karakteristiek van de afbeeldingen in de loop van de eeuwen
6. Aanduidingen voor de rode bal ('penning') vanaf begin 19^e eeuw
7. Zienswijzen van de Fryske Rie foar Heraldyk
8. Zonnewiel/zonnerad en zespuntige ster in geveltekens en wapens
9. De Van Batenborgh Stichting
10. De zesster in Friesland
11. De zeven oude planeten
12. Wel of geen groene grasgrond
13. De gestrekte of gekromde voorpoot
14. De staart

15. Verbinding van griffioen en rode bal met ster

Hoofdstuk 5: *Gemeentewapens en gemeentevlaggen*

1. De huidige afbeelding van wapen en vlag van de gemeente Ooststellingwerf en andere uitingen
2. De huidige vlag van Weststellingwerf
3. Hoge Raad van Adel
4. Fryske Rie foar Heraldyk
5. De ontwerpen van mr. G.A. Bontekoe
6. Gemeentewapen in raadszaal Weststellingwerf
7. Publiciteit
8. Conclusie

Hoofdstuk 6: *Gemeentewapen Ooststellingwerf en de spreuk 'Iuste iudicate filii hominum'*

Hoofdstuk 7: *Leven met heraldische oneffenheden*

Epiloog – Bronnen – Bijlagen

5. HET PUBLIEKE KUNSTWERK 'De Ram' van Wladimir de Vries (1958); onderstaande tekst is ontleend aan het boek 'Kunstwerken aan de weg' van Karst Berkenbosch uit het jaar 2007.

Wladimir de Vries (1917 - 2001), de Groninger kunstenaar, maakte vooral beelden van vrouwen en dieren. In 'Landbouw en veeteelt' en 'Amazone' zijn zowel een vrouw als een dier uitgebeeld. Beide beelden werden als controversieel ervaren. Zijn bekendste beelden van dieren zijn 'Lutje Loeks' (een kleine uitgave van 'Het peerd van Ome Loeks') en 'de Wisent'. Genoemde beelden staan allemaal in de stad Groningen.

Berkenbosch: 'Omdat Wladimir de Vries, de maker van dit beeld, in 2001 is

overleden en niemand mij kon vertellen waarom er een ram staat bij (voorheen) de O.B.S Oostenburg, nu O.B.S. De Toekan, ben ik zelf maar op zoek gegaan naar een interpretatie. In de astrologie vond ik de volgende verklaring voor een Ram: 'Net als de lente wil de Ram (21 maart – 20 april) uitbreken. De Ram is gericht op groei en ontwikkeling. De uitdaging voor de Ram ligt dan ook in het ontdekken, het pionieren en het onbekende aangaan. Het kan zijn dat De

Vries met deze kennis voor de ram gekozen heeft. In ieder geval past het uitstekend bij de kinderen op een basisschool die ook geheel en al gericht zijn op groei en ontwikkeling. Aardig om nog te vermelden is dat het personeel van de school indertijd in de veronderstelling verkeerde met een bok van doen te hebben. 'De Ram' is waarschijnlijk net als de Wisent' uit één stuk grijze musschelkalksteen gehakt, een taaie steen uit de Eiffel. Behalve dit beeld staan er in Oosterwolde nog twee beelden van hem: 'Schakels' bij het Stellingwerf College en 'Meisje op steen' bij het Laco sportcentrum.'

Stichting de Grijpvogel/juli 2017